

Ozvěny Master Planu

Hodnocení k 30.11.2020

Úvod

Zoo Zlín již řadu let není jenom místem odpočinku pro obyvatele krajského města či návštěvníky ze vzdálenějších destinací. Svým přístupem k hospodaření, investicím, návštěvnickému servisu, chovatelským snahám a ochraně přírody naplňuje úlohu moderní zoo třetího tisíciletí.

V roce 2017 byl zřizovateli a odborné veřejnosti předložen strategický dokument nazvaný Master Plan.

Tvořil rámec hlavních zamýšlených projektů s cílem podpořit zážitek, který je přidanou hodnotou všech produktů cestovního ruchu, a to s výhledem na rozšíření kapacity zoo, a tím pádem na finanční růst. Sled zmiňovaných projektů pomůže naplnit nejen vizi moderní zoo, ale také vytvořit udržitelný ekonomický model s vysokou soběstačností.

Nyní nastal čas prvního bilancování. Ohlédneme se zpět do let 2017, 2018, 2019 a částečně také 2020. Jaké významné investice byly v jednotlivých letech realizovány, udrželi jsme správný směr a daří se nám naše vize realizovat?

S podporou zřizovatele, statutárního města Zlína, a také díky finanční pomoci Zlínského kraje se v uplynulých necelých čtyřech letech podařilo udělat velký krok vpřed.

Roman Horský, ředitel Zoo a zámku Zlín-Lešná

Investice

Zásadní proměnou prošla v říjnu část zoo zaměřená na přírodu Jižní Ameriky. Vznikla zde nová expozice Guayanas, kde mají zvířata daleko větší prostor a kolekce chovaných druhů mohla být rozšířena. Ve zcela změněných výběžích se představili kotulové, čáje, čápi jihoameričtí, a také nové druhy – mravenečníci čtyřprstí a tamaríni pestří. Zvětšena byla zhruba o jednu třetinu i průchozí voliéra s papoušky ara a dalšími exotickými ptáky.

V roce 2020 na ni naváže nová expozice savců nazvaná Jaguar Trek a úprava strmé návštěvnické trasy. V australské oblasti byla v červenci otevřena nová expozice pro kivi a papoušky kea. Zlínská zoo chová kiviho jako první a jediná česká zoo. V listopadu se rozběhla realizace I. etapy projektu Karibuni, a to výstavba výběhu B pro slony.

Zároveň byl zpracován generel Karibuni včetně analýzy provozních nákladů a výnosů.

Expozice papoušků kea a ptáků kivi	4 268 702 Kč
Skleník v technickém zázemí	3 697 783 Kč
Expozice tamandua	1 680 919 Kč
Technické zhodnocení tropické haly	1 481 248 Kč
Zdroj vody – Karibuni Etapa I.	502 756 Kč

Návštěvnický komfort

V červenci byl poprvé zahájen prodej elektronické vstupenky s okamžitým doručením. Zprovozněna byla bezplatná WiFi síť u hlavního vstupu do zoo a instalován byl bankomat. Došlo k úpravě systému karet ZOO Zlín Family. Za rok 2017 zoo evidovala 30% nárůst prodeje ročních permanentek. Společně se zřizovatelem se zoo podařilo vybudovat parkoviště P6 s kapacitou 231 parkovacích míst.

Chovatelské úspěchy

Chovatelé rozmnožili rekordní počet druhů zvířat. Za mimořádný lze považovat opětovný odchov jeřába laločnatého. Po 42 letech chovu jsme se dočkali prvního mláděte kasuára přílbového. Poprvé v historii pečovalo o mláďata pět ze sedmi chovaných druhů supů.

Poprvé v historii odchovala zoo mládě ary hyacintového, největšího papouška na světě. V lednu 2017 odborné testy potvrdily březost sloní samice. Proto stavební úpravy rozdělily pavilon slonů na tři samostatné části, aby před očekávaným porodem měla každá ze slonic svůj vlastní prostor.

Po téměř 35 letech se do zoo vrátila zvláštní antilopa z východní Afriky, voduška abok. Narodila se mláďata kudu velkého i paviánů dželada.

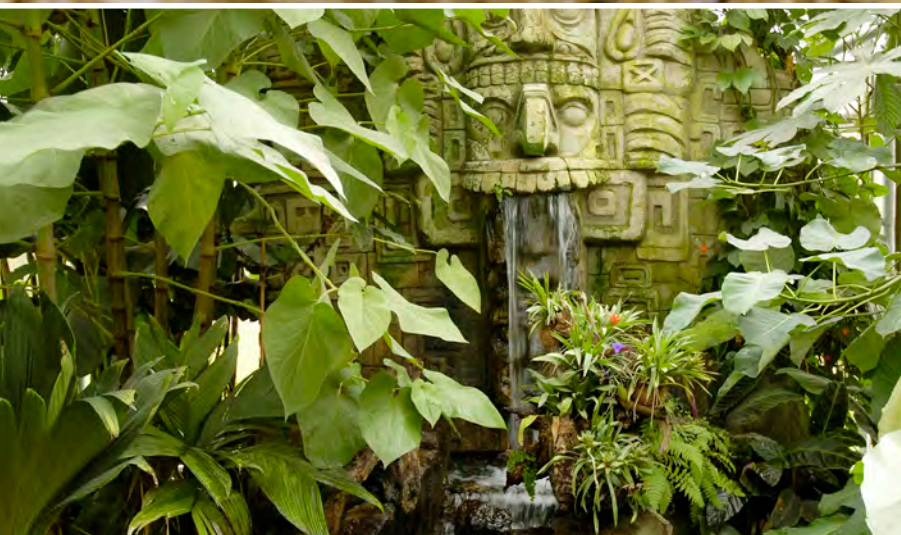
Ochrana přírody

Funguje zavedený projekt Koruna ze vstupného, který umožňuje ZOO Zlín chránit zvířata přímo ve volné přírodě. K takovým projektům patří ochrana kriticky ohrožené pižmovky bělokřídlé na Sumatře, antilopy saoly v Laosu a Vietnamu a volavky císařské v Bhútánu. Od roku 2009 se zoo aktivně účastní obnovy populace supů v Bulharsku. V roce 2017 bylo v rámci projektu Green Balkans předáno na vypuštění 5 supů bělohavých (dohromady již 9 supů). Samice předaná do centra v roce 2012 zahnízdila po 50 letech jako první sup bělohavý v Bulharsku (v roce 2017).

Šetrné hospodaření s vodou

Úspora energií a také šetrnější přístup k životnímu prostředí, to jsou hlavní cíle několika opatření, ke kterým v posledních letech přistoupila Zoo Zlín. Změnilo se hospodaření s vodou. Již v roce 2016 přibyl ke dvěma šestimetrovým studním nový šedesátimetrový vrt, který může zásobovat vodou podstatnou část areálu. Zoo začala šetrně nakládat také s dešťovkou. V roce 2016 byla pod halu Yucatan umístěna plastová cisterna, která má objem 18 m³ vody, a je do ní svedena dešťová voda ze skleněné střechy haly. Na jaře 2017 byl v tropické hale zřízen zvláštní zavlažovací systém, který využívá dešťovou vodu a vodu použitou při praní filtračního zařízení.

Další cisterna na dešťovou vodu našla místo u velkého seníku v zázemí zoo, a její objem je 22 m³. Voda z této cisterny se dál využívá při zavlažování areálu.

2018

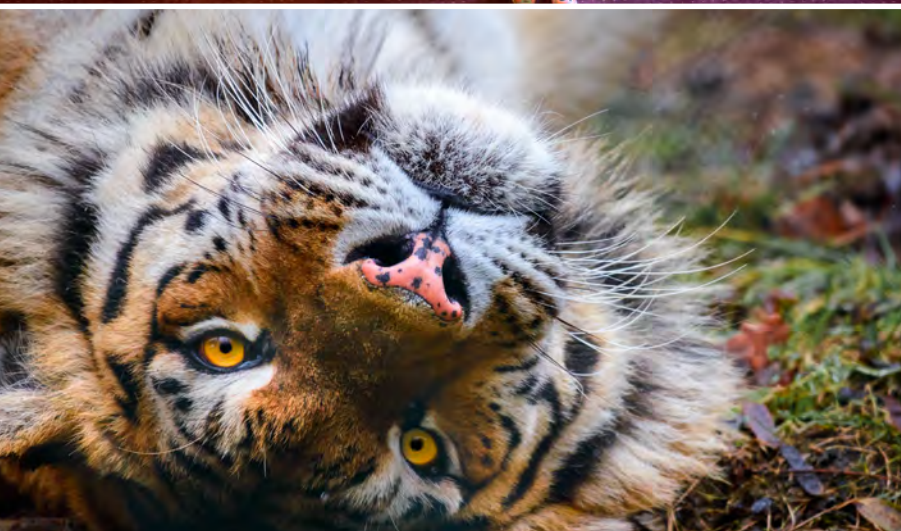
Investice

Zoo Zlín v rámci projektu Karibuni dokončila v červnu tzv. výběh B pro slony. Má rozlohu 3 ha, jeho součástí je i velká vodní plocha. Se stávajícím výběhem slonů jej propojuje koridor, kterým slonice přejdou do nové části areálu a zase zpět, dokud v roce 2021 nedokončíme celý výběh pro slony včetně chovatelského zázemí. Výstavba výběhu B si vyžádala částku přes 26 milionů Kč. Částkou 10 milionů korun se na realizaci podílel Zlínský kraj.

V Tyrolském domě vzniklo nové zázemí pro děti. Své využití najde především v rámci letních dětských příměstských táborů a při pořádání víkendových pobytů pro děti a dospělé.

Výběh B sloni – Karibuni Etapa I.	26 379 165 Kč
TZ Tyrol	4 600 032 Kč
Trafostanice a přeložka VN – Karibuni Etapa I.	2 814 038 Kč
TZ pavilon slonů	3 545 284 Kč
Voliéra pro kotuly (Guayanas)	2 413 067 Kč

Návštěvnícký komfort, zámek

Na začátku hlavní sezóny jsme u sezónního vstupu zprovoznili další bezplatnou WIFI síť, informační servis rozšířily dvě obrazovky u pavilonu slonů a v australském dětském koutku.

Restaurace Farma U Koaly nahradila plastové nádoby a příbory recyklovanými výrobky z kukuřice a cukrové třtiny. V rámci šetrného přístupu k životnímu prostředí chce zoo v tomto trendu pokračovat. Z areálu „zmizí“ jednorázové plastové nádoby, kelímky a nápojové slámky.

Zcela mimořádná byla návštěvní sezóna zámku Lešná. Od dubna do konce října si jej prohlédlo 30 824 osob, což představuje absolutně nejvyšší návštěvnost od roku 1991.

Chovatelské úspěchy

Zlínská zoo se stala jedinou zoo na světě, která v roce 2018 úspěšně odchovala mláďata puštíka tečkovaného, turaka bělobřichého a kotingy tříbarvé. Tato mláďata jsou také historicky první odchovy v rámci České republiky, to stejné platí i pro přírůstky u trubače agami, hoka pospolitého a dvojzoborožce indického. Mláďě tohoto zoborožce je navíc jediným evropským mládětem za poslední roky. Cenné jsou odchovy u tapíra čabrakového, dželad, kudu velkého, prasete savanového, hyeny skvrnité, supy mrchožravého a bělohlavého, zoborožce hvízdavého, marabu afrického nebo plameňáka růžového.

Na začátku léta zoo očekávala první porod slonice Zoly. Mláďe se bohužel narodilo mrtvé. V případě prvorodiček to však není neobvyklý jev. Slonice tím ale získaly velkou zkušenost, Zola tak má všechny předpoklady stát se v budoucnu chovnou samicí.

Rozšířila se i kolekce chovaných druhů, poprvé se v zoo objevili bažant prelát, rybák inka, zoborožec přilbový nebo osel domácí miniaturní. Velkým chovatelským příslibem je také příchod nového tygřího samce ze Zoo Talin.

Ochrana přírody

Zahájen byl nový systém finanční sbírky 4NATURE, prostřednictvím kterého Zoo Zlín jako první zoo v České republice nabídla návštěvníkům možnost rozhodnout, kolik peněz věnují na ochranu zvířat ve volné přírodě. Program je založený na principu dobrovolnosti a možnosti volby. Od dubna 2018 tato novinka nahradila dosavadní projekt „Koruna ze vstupného“, který fungoval od roku 2014.

V projektu 4NATURE návštěvníci vhazují žetony do systému interaktivních pokladniček. Zoo má celkem 6 pokladničkových modulů rozdělených do dvou sestav. Jeden modul je u hlavního vstupu a druhý u sezonního. O podporu návštěvníků se prostřednictvím pokladniček ucházejí tři ochranné projekty: podpora ochrany vzácné saoly v Laosu a Vietnamu, pomoc ohroženým zvířatům na Sumatře nebo vytvoření záchraného centra v Ekvádoru.

Projekt finanční sbírky 4NATURE určené na ochranu zvířat ve volné přírodě slavil ve zlínské zoo skutečný úspěch. Od dubna do konce prosince 2018 návštěvníci zvolením vstupného v rámci programu 4NATURE věnovali na vybrané projekty 949 328 Kč. Nejvyšší částkou, celkem 414 736 Kč, podpořili Ekvádor, 278 162 Kč přispěli na ochranu saoly na území Laosu a 256 430 Kč na ochranu pižmovky na Sumatře.

Hospodaření s vodou

V rámci budování výběhu B pro slony byly instalovány 4 nové retenční nádrže na dešťovou vodu o celkovém objemu 100 m³.

2019

Rok s rekordní návštěvností 682 826 návštěvníků

Investice

Otevřena byla nová letní expozice pro aligátory americké, která vznikla upravením nádrže před zámkem. Prostorný bazén obývá skupina aligátorů během letních měsíců, po zbytek roku zvířata zůstávají ve vytápěném skleníku v chovatelském zázemí. Přestavbou čtyř chovatelsky zastaralých voliér vznikla prostorná expozice pro orly korunkaté a zoborožce hrubozobé. Celková plocha obou voliér nyní činí 190 m², výška dosahuje kolem 6 metrů.

V rámci projektu Karibuni zoo realizovala oplocení výběhu B. Toto oplocení je podmínkou, aby sloni mohli využívat nový výběh B. Na dokončený výběh B naváže výstavba další části chovného zařízení, pavilon a přilehlý výběh A. Rozloha výběhu A bude činit 4 000 m². Nový pavilon pro slony bude mít plochu 3 600 m², což představuje rozlohu dnešního výběhu slonů i s vnitřním pavilonem. Společné vnitřní ustájení pro slony bude patřit mezi tři největší zařízení svého druhu v rámci světových zoo. Zahájení výstavby se plánuje v roce 2020.

Ještě před začátkem zámecké sezóny 2019 začala rozsáhlá oprava střechy zámku Lešná v předpokládané výši 50 milionů korun. Finanční zdroje na opravu poskytli zřizovatel zoo, město Zlín, a Zlínský kraj. Kvůli letní mateřské kolonii vzácného druhu netopýra – vrápence malého - je oprava rozdělena do několika etap až do srpna 2021.

TZ nádrže u zámku	1 532 054 Kč
Oplocení – Karibuni Etapa I.	8 305 395 Kč
Rozvod plynu – Karibuni Etapa I.	2 968 838 Kč
Sklad v tech. zázemí	1 344 329 Kč
Chodníky Asie	940 798 Kč
PD Jaguar Trek a trasa vláčku	3 054 394 Kč

Návštěvnícký komfort, zámek

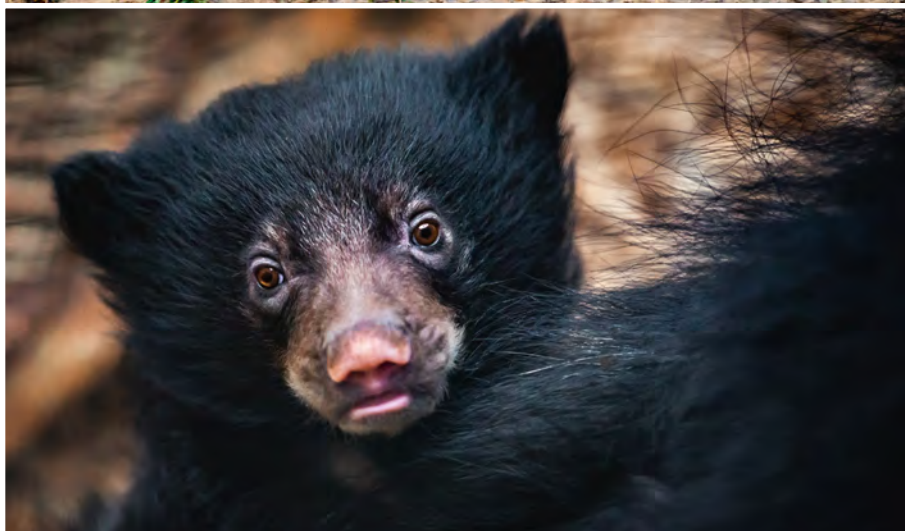
Zlínská zoo měnila nejen areál zahrady, ale i poskytované služby. Poprvé v historii nabídla zvýhodněnou společnou vstupenku do zoo a zámku Lešná, tzv. KOMBO vstupenku. Také díky tomu se návštěvnost zámku v roce 2019 opět zvýšila. Od dubna do konce října přišlo přes 35 tisíc návštěvníků.

Všechny restaurace v areálu nahradily jednorázové plastové nádoby, příbory a slámký recyklovanými výrobky z kukuřice a cukrové třtiny. V rámci šetrného přístupu k životnímu prostředí jsme také instalovali speciální lis na plastové láhve a hliníkové plechovky. Prudce se zvýšil zájem o zvýhodněné elektronické vstupenky. V roce 2019 jich bylo prodáno téměř 20 000, o 50 % více než v roce 2018. Vstupenky umožňují přímý vstup do areálu, odpadá tak jakékoliv čekání u pokladen.

Pozitivní dopad nejen na region

Po dohodě se zřizovatelem zoo nechala společností CE-Traffic Praha zpracovat Analýzu dopadů vyplývajících z provozu Zoo Zlín. Analýza dopadu byla zpracována za rok 2018. Její výsledky potvrdily, že Zlínská zoo přináší značnou přidanou hodnotu nejen pro místní region. Studie vyhodnotila i očekávané přínosy Zoo Zlín při realizaci zásadních rozvojových projektů – oblasti Karibuni a expozice Jaguar Trek. Tyto investice výrazně zvýší atraktivitu zoo, lze proto předpokládat nárůst roční návštěvnosti.

Tržby od návštěvníků by tak přinesly dalších 150 milionů Kč, příjem pro veřejné rozpočty by se zvýšil o 60 milionů Kč.

Chovatelské úspěchy

Poprvé v historii zoo a poprvé v Evropě se v roce 2019 podařilo rozmnožit mořské rejnoky druhu siba ománská. Ačkoliv ve volné přírodě je to jeden z nejpočetnějších druhů mořských rejnoků, o jejich chování a rozmnožování nejsou takřka žádné informace.

Zlínská zoo je také jedinou evropskou a první českou zahradou, která v roce 2019 odchovála mládě medvěda pyskatého. Mimořádná jsou i tři mláďata tygrů ussurijských, která patří po genetické stránce k těm nejcennějším v evropských chovech.

Po třinácti letech chovu jako první česká a slovenská zoo slavila odchov čápa sedlatého. Významným úspěchem je také nejpočetnější světový odchov u nesyťů afrických. K dalším úspěchům patří mládě gibona stříbrného, čtvrtý potomek u tapírů čabakových, mláďata jeřábů laločnatých, puštíka tečkovaného, nesyta indomalajského a pižmovky bělokřídle.

Rozšířila se i kolekce chovaných druhů. Poprvé se v zoo objevili orli korunkatí, antilopy bongo horští, nebo kondoři andští. Po dlouhých měsících jednání se na konci září podařilo získat gaury indické, nejmohutnější tury na světě. Gaury chová devět evropských zoo, populace čítá 34 jedinců. Získání čtyř mladých a nepříbuzných zvířat přímo z Indie je pro celý chovný program klíčové.

Spolupracujeme s nejvýznamnější zoo na světě

Na Zoo Zlín se v roce 2019 obrátila s žádostí o spolupráci jedna z nejvýznamnějších zoo na světě, Zoo San Diego. Američtí chovatelé projevili zájem o skupinu nesyťů afrických, které se daří ve Zlíně úspěšně odchovávat. Zoo San Diego se pravidelně umísťuje na vrcholu žebříčku mezi top zahradami světa. Zlínská zoo je zase doslova velmocí v odchovech nesyťů afrických a jako jedna z mála zoo je schopná vytvořit tak velkou skupinu, která je navíc nepříbuzná. Tři páry nesyťů proto odcestovaly na podzim 2019 za oceán.

Ochrana přírody

Zahrada úspěšně pokračovala s projektem 4NATURE, kdy návštěvníci zvolením vstupného 4Nature podpoří konkrétní projekt na ochranu volně žijících zvířat.

Za vstupné 4Nature návštěvník získá žeton, který znamená 2 koruny na ochranu zvířat.

A pak stačí u zábavné pokladničky vybrat ten „svůj“ program a vhodit žeton.

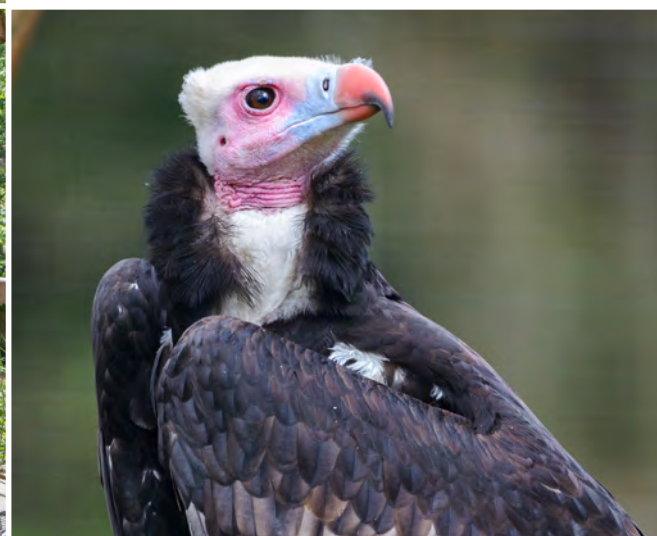
O přízeň se ucházely tři oblasti - podpora vzácné saoly v Laosu a Vietnamu, pomoc ohroženým zvířatům na Sumatře a vytvoření záchranného centra v Ekvádoru. Zakoupením vstupenek nebo ročních karet 4Nature návštěvníci na uvedené projekty věnovali za rok 2019 celkem 1 100 272 Kč. To je o víc jak 150 000 Kč (a téměř 16 %) víc než v roce 2018. Sběrka v přístřešku u expozice nosorožců přinesla v roce 2019 téměř 122 tisíc Kč na ochranu nosorožců v jihoafrickém parku Hluhluwe-iMfolozi. Cílem projektu je finanční podpora protipytláckých hlídek určená na nákup vybavení pro strážce parku.

Od roku 2009 se zahrada aktivně účastní obnovy populace supů v Bulharsku.

V roce 2019 zlíňští chovatelé odeslali k vypuštění 2 supy mrchožravé, jednoho supa hnědého a 3 supy bělohlavé. Celkem bylo do volné přírody v Bulharsku a také v Itálii již předáno 17 supů.

Hospodaření s vodou

V rámci úprav prostoru zámeckého nádvoří při budování letní expozice aligátorů bylo do terénu zabudováno šest podzemních cisteren o celkovém objemu 65 m³, do kterých je svedena dešťová voda ze střechy zámku Lešná. Zoo ji využije pro zálivku a také pro samotný provoz nádrže pro aligátory.

Investice

Návštěvníci zlínské zoo mohli poprvé zavítat do nově budované části nazvané Karibuni. Zde mohou od srpna obdivovat trojici sloních samic. Nutným předpokladem pro otevření bylo vybudování zpevněné cesty a také lávky nad vodou pro pohyb návštěvníků.

Dalšími novinkami roku 2020 se staly průchozí expozice pelikánů australských a vyhlídka na expozici afrických kopytníků. Ta je domovem pro žirafy Rothschildovy, zebry bezhřívé, buvolce běločelé, pštrosy dvoupřsté a kudu velké. Díky vyvýšené ploše lidé vidí zvířata z nové perspektivy. Navíc mohou prožít naprosto nezapomenutelný zážitek v podobě krmení žiraf přímo z ruky. I tato zpoplatněná služba přináší zoo významné finanční prostředky pro provozní rozpočet.

Důležitou událostí bylo i získání dotace od Zlínského kraje na vybudování ubikace pro damany a želvy v hodnotě 5,6 miliónu Kč.

Vyhlídka žirafy	1 267 075 Kč
Průchozí expozice pelikánů	103 966 Kč
Komunikace a přístřešky – Karibuni Etapa I.	713 453 Kč
PD chovné zařízení pro slony – Karibuni Etapa I.	7 217 000 Kč
PD vzdělávací a chovné centrum pro supy	1 587 000 Kč

Návštěvníký komfort, zámek

Zoo Zlín v roce 2020 výrazně cenově zvýhodnila elektronické vstupenky. Návštěvníci jejich zakoupením ušetří desítky korun. Ve srovnání s osobní vstupenkou zakoupenou v pokladně lidé ušetří 30 korun, v případě rodinného vstupného dokonce 80 Kč.

V rámci zlepšení návštěvníckých služeb bylo rozšířeno zastřešené posezení u restaurace Farma U Koaly v australské oblasti, kde bylo zároveň otevřeno nové občerstvení nabízející zdravé placky do ruky. Také byly otevřeny nově zrekonstruované toalety.

Hospodaření s vodou

V chovatelském zázemí byla dokončena instalace další nádrže na vodu, která zachytí 20 m³. Celkem tak má v současnosti zoo k dispozici nádrže o objemu přes 245 m³. Zoo tuto vodu využívá především k zálivce, ale také k provozování různých vodních systémů nebo pro chovné bazény sladkovodních ryb.

• **Levněji** • **bez fronty**
• **s mobilem**

úspora 30 Kč

úspora 80 Kč

zoozlin.eu/on-line-vstupenky-levneji/
tyto vstupenky platí 6 měsíců

Závěr

Ozvěny Master Planu 2017 mapují pouze krátký časový úsek v dlouhé historii Zoo Zlín, jejímž zřizovatelem je statutární město Zlín. Ale i tato krátká doba stačí k tomu, aby byla jasně patrná snaha o zvyšování komfortu pro návštěvníky i pro chovaná zvířata. Každoroční zlepšování služeb i vzhledu vnímá na první pohled každý, kdo zoo navštíví. Tohle všechno by nebylo možné bez jasného plánu, odvážných vizí a pozitivního přístupu k práci ze strany zaměstnanců Zoo Zlín. A hlavně by se zoo neobešla bez podpory zřizovatele, který má díky Zoo Zlín na svém území jeden z TOP deseti nejnavštěvovanějších turistických cílů České republiky.

Zoo a zámek Zlín-Lešná
příspěvková organizace
Lukovská 112, 763 14 Zlín 12
tel.: 577 577 101
fax: 577 577 133
e-mail: office@zoozlin.eu
www.zoozlin.eu

